

Homeschooling: Όταν οι οικογένειες αποφεύγουν να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο

Άδεια σχολική αίθουσα | iStock

Οικογένειες με συγκεκριμένο ταξικό και ιδεολογικό προφίλ φαίνεται ότι προτιμούν την κατ' οίκον εκπαίδευση για τα παιδιά τους κατά παράβαση του νόμου.

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ 10 Μαρτίου 2026 06:41

Ισως οι περισσότεροι να μην έχετε ακούσει τον όρο homeschooling. Ο ορισμός του είναι ο ακόλουθος: **Πρόκειται για τη μορφή εκπαίδευσης κατά την οποία οι γονείς ή ιδιωτικοί εκπαιδευτές αναλαμβάνουν τη διδασκαλία των παιδιών στο σπίτι ή εκτός του τυπικού σχολικού περιβάλλοντος, αντί της φοίτησης σε δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο**, συνήθως ακολουθώντας ένα οργανωμένο πρόγραμμα σπουδών.

Αυτή, ας την πούμε, συνήθεια έχει γίνει trend, περισσότερο στις ΗΠΑ και λιγότερο στην Αγγλία, ειδικά μετά την πανδημία η οποία έφερε-αναγκαστικά-την τηλεεκπαίδευση σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα του κόσμου. Με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση πολλές οικογένειες παγκοσμίως ήρθαν σε επαφή μ' αυτού του είδους τη διδασκαλία η οποία απέκτησε περισσότερους "φίλους".

Στην Ελλάδα, το homeschooling **τυπικά και πρακτικά απαγορεύεται**. Η κατ' οίκον εκπαίδευση επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν σοβαρά προβλήματα σωματικής ή ψυχικής υγείας ή αναπηρίας καθιστούν αδύνατη τη μετακίνηση του μαθητή στο σχολείο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εκπαίδευση στο σπίτι μπορεί να γίνει υπό την άμεση εποπτεία και με εκπαιδευτικό υλικό που παρέχει το ίδιο το σχολείο.

Σύμφωνα, επίσης, με το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο (1566/1985) “η φοίτηση είναι υποχρεωτική στο νηπιαγωγείο, στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο, εφόσον ο μαθητής δεν έχει υπερβεί το 16ο έτος της ηλικίας του. Όποιος έχει την επιμέλεια ή την πραγματική φροντίδα του ανηλίκου και παραλείπει την εγγραφή ή την εποπτεία του ως προς τη φοίτηση τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι δύο (2) έτη και χρηματική ποινή”.

Παρά την απαγόρευση φαίνεται ότι στην Ελλάδα η τάση της κατ’ οίκον εκπαίδευσης, κατά την οποία τα παιδιά δεν πηγαίνουν στο σχολείο, κερδίζει έδαφος. Προσοχή! Αναφερόμαστε σε περιπτώσεις κατά τις οποίες **δεν προκύπτει ότι οι μαθητές ή οι μαθήτριες που παραμένουν στο σπίτι αντιμετωπίζουν ένα τόσο σοβαρό πρόβλημα υγείας που δεν τους επιτρέπει να μετακινηθούν στο σχολείο.**

Η πρώτη αφορμή

Στο ζήτημα έχει αναφερθεί εδώ και χρόνια η Ομοσπονδία των Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών, η **ΟΙΕΛΕ**, με μία όχι και τόσο συνηθισμένη αφορμή.

Αντιγράφουμε από δελτίο Τύπου της Ομοσπονδίας (με ημερομηνία 19/2/2024): “Όλα ξεκίνησαν το 2017 με την προβολή του ντοκιμαντέρ “ΙΧΘΥΣ” στο Κινηματογραφικό Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Έκπληκτοι γονείς και συνάδελφοι μας ενημέρωσαν ότι στο ντοκιμαντέρ καταγράφεται η περίπτωση μιας οικογένειας που λόγω «έλλειψης εμπιστοσύνης» στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (στην πραγματικότητα, λόγω ισχυρών θρησκευτικών πεποιθήσεων) δεν έστειλε τα 4 παιδιά της στο σχολείο και είχε συνάψει συμφωνία με κάποιο ιδιωτικό σχολείο για «να δώσουν (τα παιδιά) τις εξετάσεις και παρακολουθούν και κάποια πράγματα που είναι απαραίτητο να παρακολουθήσουν.

Μετά από έρευνα, πληροφορηθήκαμε ότι ο πατέρας ήταν ιατρός και μάλιστα Διευθυντής σε κλινική πολύ γνωστού ιδιωτικού νοσοκομείου της Αθήνας. Αποστείλαμε όλα τα στοιχεία που διαθέταμε στο Υπουργείο Παιδείας και στις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, ώστε να βρεθεί το ιδιωτικό σχολείο που εξέδιδε “μαϊμού” τίτλους και να γίνουν οι προβλεπόμενες ενέργειες για τη νόμιμη φοίτηση των μαθητών.

Δυστυχώς, φαίνεται ότι το βαρύ όνομα και οι διασυνδέσεις του πατρός (και της παραθηρησκευτικής οργάνωσης) αποτέλεσαν “αξεπέραστο” εμπόδιο για τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας που, παρά το γεγονός ότι είχαν ονόματα, για κάποιον παράξενο λόγο, δεν μπόρεσαν ποτέ να βρουν ποιο ήταν το ιδιωτικό σχολείο που χορήγησε τους παράνομους τίτλους”.

Οικογένειες με συγκεκριμένο προφίλ

Από το 2017 μέχρι σήμερα κύλησε πολύ νερό στ' αυλάκι. Μεσολάβησε επίσης η πανδημία που έφερε την τηλεκαίτευση στα ελληνικά σπίτια και εν πολλοίς διαφοροποίησε τη νοοτροπία. Εν έτει 2026 έχουμε πλέον βάσιμους λόγους να πιστεύουμε ότι το **homeschooling γίνεται μόδα η οποία ακολουθείται από οικογένειες με συγκεκριμένο οικονομικοκοινωνικό προφίλ**, οι οποίες προτιμούν αυτού του είδους την εκπαίδευση για τα παιδιά τους, ξεπερνώντας την ίδια ώρα τους "σκοπέλους" που βάζει ο νόμος.

Τα στοιχεία που φέρνει σήμερα στη δημοσιότητα το **NEWS 24/7 δεν επιδέχονται αμφισβήτηση**. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σαφής αύξηση των αιτημάτων για κατ' οίκον εκπαίδευση από οικογένειες που **εμπιστεύονται ιδιωτικά σχολεία για την εκπαίδευση των παιδιών τους**.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα αιτήματα αυτά, για τη σχολική σεζόν **2024-2025 είναι υπερδιπλάσια από τα αντίστοιχα της σεζόν 2021-2022** και σαφώς περισσότερα ακόμα και από τα αντίστοιχα της χρονιάς 2023-2024. Παρατηρείται επίσης άνοδος στα αιτήματα που αφορούν μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίου ενώ μέχρι πρόσφατα **αφορούσαν κυρίως μαθητές και μαθήτριες που φοιτούσαν στις τελευταίες τάξεις του Λυκείου**.

Μεταξύ των αιτημάτων βρίσκονται πολλά που έχουν γίνει από οικογένειες **επώνυμων καλλιτεχνών χωρίς αυτό να σημαίνει ότι απουσιάζουν άλλες επαγγελματικές ομάδες**. Επίσης πολλά από τα αιτήματα προέρχονται από οικογένειες **"υπερροθόδοξες", φανατικά θρησκευόμενες με πολύ συγκεκριμένες απόψεις για το κοινωνικό βίο εν γένει**. Πρόκειται, σε κάθε περίπτωση, για οικογένειες με **οικονομική άνεση** και πολλές φορές με **αναγνωρισιμότητα** με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Πως παρακάμπτεται ο νόμος

Οι διαγνώσεις που προσκομίζονται για να στηριχθούν τα αιτήματα αφορούν συνήθως προβλήματα ψυχικής υγείας. Δεν χρειάζεται να μπούμε σε λεπτομέρειες αλλά τις περισσότερες φορές η διάγνωση του γιατρού είναι ίδια ή σχεδόν ίδια.

Επίσης, τα αιτήματα γίνονται κατά κύριο λόγο από μαθητές και μαθήτριες που φοιτούν **σε συγκεκριμένα ιδιωτικά σχολεία της Αθήνας**, κατά κανόνα τα γνωστότερα του κλάδου. Οι διαγνώσεις τέλος, στην συντριπτική τους πλειοψηφία, προέρχονται από **δύο συγκεκριμένα δημόσια νοσοκομεία της Αθήνας**. Τα σχετικά στοιχεία βρίσκονται στη διάθεση του **NEWS 24/7**.

Τα παραπάνω δεδομένα δείχνουν ένα συγκεκριμένο μοτίβο, απλό να το κατανοήσει ο καθένας. Το σχετικό συμπέρασμα ενισχύει ένα ακόμη εύρημα σύμφωνα με το οποίο τα παιδιά της ίδιας οικογένειας (κάποιες φορές περισσότερα από δύο) **λαμβάνουν ακριβώς την ίδια διάγνωση** και εξασφαλίζουν τη δυνατότητα της κατ' οίκον **διδασκαλίας** (με καθηγητές από το ιδιωτικό σχολείο στο οποίο έχουν εγγραφεί).

Προκύπτει, δηλαδή, ότι υπάρχουν (αθηναϊκές, κατά κύριο λόγο), οικογένειες που κρατούν τα παιδιά τους στο σπίτι για κατ' οίκον διδασκαλία για λόγους που έχουν να κάνουν με τη γενικότερη αντίληψη που έχουν για τη ζωή και τον κόσμο. Τους οδηγούν, δηλαδή, στην απόφασή τους κίνητρα **περισσότερο ιδεολογικά, πιθανώς και ταξικά.**

Τα εν λόγω αιτήματα τα εγκρίνει **τριμελής επιτροπή του Υπουργείου Παιδείας**. Εφόσον τα σχετικά έγγραφα συνοδεύονται από σφραγίδα δημόσιου νοσοκομείου, όπως ο νόμος προβλέπει, η υπόθεση μετατρέπεται σε τυπική διαδικασία. Το αίτημα εγκρίνεται και οι συγκεκριμένοι μαθητές λαμβάνουν το δικαίωμα για κατ' οίκον διδασκαλία.

Κάθε αίτημα φυσικά πρέπει να επαναφέρεται στο ξεκίνημα της κάθε σχολικής χρονιάς καθώς η έγκριση ισχύει για μία σεζόν και μόνο. Συνήθως, η διαδικασία επαναλαμβάνεται, με τα ίδια ιατρικά ευρήματα, την ίδια διάγνωση και στο τέλος τη σχετική έγκριση.

Τρία ερωτηματικά

Απ' όλα τα προηγούμενα προκύπτουν **πολύ σημαντικά ερωτηματικά.**

Το πρώτο αφορά το ζήτημα της **κοινωνικοποίησης αυτών των παιδιών** στην πολύ κρίσιμη ηλικία της εφηβείας. Αν πράγματι υπάρχει σοβαρό νόσημα, προφανώς δεν υπάρχει άλλη επιλογή. Στις περιπτώσεις όμως που οικογένειες κρατούν τα παιδιά τους στο σπίτι για ιδεολογικούς ή θρησκευτικούς λόγους παίρνουν ένα μεγάλο ρίσκο που αφορά άμεσα την ψυχική υγεία τους και την ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο.

Προκύπτει, επίσης, **ερώτημα για την ελληνική Πολιτεία, εν προκειμένω το Υπουργείο Παιδείας**. Πώς τηρείται ο νόμος, πως μπορεί το Υπουργείο μπορεί να "προλάβει" τις προβληματικές καταστάσεις που περιγράψαμε και πως μπορεί να αντιδράσει αποτελεσματικά με όπλο τη νομοθεσία και τη δική του βούληση.

Προκύπτουν, τέλος, απορίες για το **ιατρικό προσωπικό συγκεκριμένων δημόσιων νοσοκομείων** και τον τρόπο που δίνονται οι σχετικές ιατρικές βεβαιώσεις. Μπορούν παιδιά της ίδιας οικογένειας **να παρουσιάζουν τα ίδια ακριβώς συμπτώματα** και να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα της κατ' οίκον εκπαίδευσης;